

Program usuwania i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest z terenu Gminy Linia

na lata 2007 - 2011

Spis treści:

- I. Wprowadzenie.
- 1.1 Charakterystyka azbestu i wyrobów zawierających azbest.
- 1.2 Przepisy prawne dotyczące azbestu.
- II. Cele programu.
- III. Lokalizacja programu.
- IV. Uczestnicy programu.
- V. Informacje o ilości azbestu na terenie gminy.
- VI. Metody realizacji programu.
- VII. Finansowe aspekty realizacji programu.
- VIII. Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji programu.
- IX. Realizatorzy programu.
- X. Podsumowanie.

Załączniki:

- Nr 1 Wykaz aktów prawnych.
- Nr 2 Wykaz przedsiębiorców.
- Nr 3 Protokół odbioru azbestu.
- Nr 4 Wniosek.

I. WPROWADZENIE

Na świecie znanych jest ponad 5 tys. wyrobów, do produkcji których używano azbestu. Są to głównie wyroby stosowane w budownictwie jako pokrycia dachowe, osłony elewacyjne ścian, przewody kominowe, rury wodociągowe i kanalizacyjne oraz elementy izolacyjne. Azbest wykorzystywany był również między innymi przy produkcji sprzętu gospodarstwa domowego, np. kuchenek, piecyków elektrycznych i gazowych, opiekaczy, suszarek do włosów oraz siatek azbestowych. Surowca tego używano także do produkcji farb, pokostów, klejów, smarów, płytek i wykładzin podłogowych oraz koców gaśniczych.

W Polsce nie występują złoża azbestu nadające się do górniczej eksploatacji. Azbest stosowany dawniej do produkcji w naszym kraju importowano głównie z byłego ZSRR i Kanady. W latach 70 ubiegłego wieku sprowadzano do kraju ok. 100 tys. ton azbestu rocznie, który wykorzystywano przede wszystkim (ok. 85 %) do wyrobu materiałów budowlanych, pokryć dachowych oraz elewacji budynków. Szacuje się, że na dachach i fasadach budynków oraz w obiektach przemysłowych zamontowanych jest blisko 1.350 mln. m² płyt azbestowych, z czego blisko 90 % stanowią dachowe płyty faliste, zwane popularnie eternitem. W 1980 r. z płyt azbestowo-cementowych wykonanych było ok. 45 % pokryć dachowych i fasadowych. Po 15 latach udział tych płyt w nowobudowanych pokryciach dachowych, zmniejszył się o 30 %. Znaczącą pozycję w bilansie wyrobów azbestowych stanowią znajdujące się w ziemi i w budynkach rury azbestowo-cementowe. Szacuje się, że jest ich ok. 600 tys. ton. Znaczna ilość wyrobów azbestowych stosowana jest w hutnictwie i przemyśle ceramicznym. Jest to ok. 60 tys. ton. Masę będących w użyciu wyrobów małowymiarowych, takich jak uszczelki, kształtki, okładziny hamulcowe czy wyroby włókiennicze, ocenia się na 100 tys. ton.

Okazuje się jednak, że azbest jest szkodliwy dla zdrowia i ze względu na zagrożenie jakie stwarza musi być usunięty z wszystkich obiektów w kraju do końca 2032 roku. Zapis ten zawarty jest w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2002 r. Stąd też wynika konieczność opracowania programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Linia.

W programie opisano ogólne mechanizmy oraz zasady pomocy, której Gmina zamierza udzielić osobom decydującym się na usunięcie elementów zawierających azbest z budynków. Pomoc ta ma na celu zachęcić do podejmowania tego rodzaju działań oraz zmniejszyć ryzyko związane z nieprawidłowym ich wykonaniem.

1.1. CHARAKTERYSTYKA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Azbest to nazwa minerału włóknistego występującego w przyrodzie, który wykazuje znaczną wytrzymałość na rozciąganie, źle przewodzi ciepło, ma właściwości dźwiękochłonne i jest względnie odporny na działanie czynników chemicznych.

Te właściwości azbestu sprawiły, że stał się on materiałem bardzo rozpowszechnionym w naszym otoczeniu, znajdując zastosowanie przy wytwarzaniu całej gamy wyrobów przemysłowych, jak i produktów używanych w życiu codziennym.

Wyroby azbestowe będące w dobrym stanie technicznym oraz odpowiednio zabezpieczone nie stanowią istotnego zagrożenia dla zdrowia ludzkiego. Zagrożenie pojawia się wówczas, gdy zaistnieją warunki stwarzające możliwości uwalniania się włókien azbestowych do otoczenia. Do sytuacji takich dochodzi najczęściej w wyniku poddawania elementów azbestowych obróbce mechanicznej, jak również wskutek naruszania struktury wyrobu spowodowanej naturalnym starzeniem się materiału oraz pod wpływem oddziaływania czynników atmosferycznych.

Azbest jest zaliczany do dziesięciu najgroźniejszych substancji zanieczyszczających na ziemi. W związku z tym, azbest znajduje się w wykazie opracowanym przez Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej, jako niebezpieczna substancja chemiczna o udowodnionym działaniu rakotwórczym dla człowieka. Badania naukowe udowodniły, że azbest stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia w następstwie długotrwałego narażania dróg oddechowych na wdychanie jego włókien.

1.2. PRZEPISY PRAWNE DOTYCZĄCE POSTĘPOWANIA Z WYROBAMI I ODPADAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST I OBOWIĄZKI Z NICH WYNIKAJĄCE

Od 1997 r. na terenie Polski obowiązuje zakaz produkcji, handlu oraz stosowania wyrobów zawierających azbest. Zakaz taki wprowadzono ustawą z 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 1997. Nr 101, poz.628).

W następnych latach wprowadzono szereg kolejnych aktów prawnych (ustaw i rozporządzeń) regulujących kwestie związane z postępowaniem i usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Szczegółowy ich wykaz zawiera załącznik nr 2 do niniejszego opracowania. Uzupełnieniem aktów prawnych w przedstawionym zakresie jest „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2002 r. oraz lokalne programy usuwania azbestu realizowane przez Gminy, powiaty i województwa.

Polskie prawodawstwo określa także wymagania dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami azbestowymi, obowiązki organów administracji, a także właścicieli i zarządców nieruchomości w tym zakresie oraz obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Obowiązki te przedstawiono poniżej.

Obowiązki Gminy:

- opracowanie, przyjęcie i aktualizacja planu gospodarki odpadami (z uwzględnieniem problematyki usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest),
- gromadzenie informacji przekazywanych przez osoby fizyczne (właścicieli i zarządców nieruchomości) o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania,

- przedkładanie marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, w tym azbestu,
- zatwierdzanie programów gospodarki odpadami niebezpiecznymi (w tym odpadami zawierającymi azbest),

Obowiązki właścicieli, zarządców lub użytkowników nieruchomości:

- kontrola wyrobów zawierających azbest znajdujących się w obiektach, urządzeniach budowlanych, urządzeniach przemysłowych lub innych miejscach zawierających azbest,
- usuwanie wyrobów zawierających azbest zakwalifikowanych zgodnie z oceną do wymiany na skutek nadmiernego zużycia wyrobu lub jego uszkodzenia,
- sporządzenie inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest poprzez sporządzenie spisu z natury,
- sporządzenie i przedłożenie marszałkowi województwa (dot. przedsiębiorców) lub Wójtowi Gminy (dot. osób fizycznych nie będących przedsiębiorcami) oraz aktualizacja informacji o :
 - wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania,
 - wyrobach zawierających azbest, których wykorzystanie zostało zakończone.

Obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest:

- uzyskanie pozwolenia, decyzji zatwierdzającej program gospodarowania odpadami niebezpiecznymi albo złożenie organowi informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi (zależnie od ilości wytwarzanych odpadów),
- przeszkolenie przez uprawnioną instytucję zatrudnionych pracowników i osób kierujących lub nadzorujących, w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczeniu i usuwaniu tych wyrobów oraz w zakresie przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- opracowanie przed rozpoczęciem prac szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest, obejmującego w szczególności:
 - identyfikację azbestu w przewidzianych do usunięcia materiałach, na podstawie udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu albo też na podstawie badań przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium,
 - informacje o metodach wykonywania planowanych prac,
 - zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narażeniem na szkodliwość emisji azbestu, w tym problematykę określoną przepisami dotyczącymi planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,

- ustalenie niezbędnego dla rodzaju wykonywanych prac monitoringu powietrza,
- posiadanie niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie określonych planem prac oraz zabezpieczeń pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu,
- zgłoszenie prac polegających na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest z obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej, właściwemu organowi nadzoru budowlanego oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy.
- zapewnienie warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania w sposób określony w § 8 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest,
- złożenie właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy nieruchomości, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych.

W rozporządzeniach Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest oraz z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, założono wykonanie inwentaryzacji oraz dokonanie oceny stanu wyrobów zawierających azbest na 2004 r. Od tego też roku właściciele i zarządcy obiektów zobligowani są do przekazywania marszałkowi województwa i wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta informacji o wyrobach, zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania oraz informacji o wyrobach, których wykorzystanie zakończono.

Przepisy w sposób bezpośredni nie precyzują, kto może być wykonawcą prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Biorąc pod uwagę obowiązki, jakie postawiono przed wykonawcą, tego typu prace powinna wykonywać wyspecjalizowana jednostka posiadająca stosowne zezwolenia oraz wyposażenie techniczne i socjalne zapewniające prowadzenie prac oraz odpowiednie zabezpieczenie pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu.

W przypadkach nieprzestrzegania nałożonych na jednostki organizacyjne i osoby fizyczne obowiązków sprawozdawczości w tym zakresie mają zastosowanie zapisy tytułu VI ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Przewidują one w takich przypadkach odpowiedzialność karną tj. kary aresztu, ograniczenia wolności lub grzywny orzekane na podstawie przepisów kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia oraz odpowiedzialność administracyjną poprzez wstrzymanie prowadzonej przez podmiot korzystający ze środowiska lub osobę fizyczną działalności powodującej pogorszenie stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrażającej życiu lub zdrowiu ludzi.

Ponadto do odpowiedzialności za szkody spowodowane oddziaływaniem na środowisko, w tym również powstałe w wyniku postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego.

II. CELE PROGRAMU

Głównym celem programu usuwania i unieszkodliwiania azbestu na terenie gminy Linia jest doprowadzenie do stopniowej eliminacji wyrobów zawierających azbest z terenu gminy oraz ich bezpieczne składowanie i prawidłowe unieszkodliwienie.

Celami szczegółowymi są :

1. Inwentaryzacja obiektów zawierających azbest.
2. Edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu dla zdrowia człowieka.
3. Zapoznanie mieszkańców z procedurami usuwania, zabezpieczania i unieszkodliwiania wyrobów azbestowych.
4. Propagowanie właściwych metod i sposobów bezpiecznego dla środowiska i zdrowia człowieka usuwania azbestu.
5. Zapoznanie i pomoc mieszkańcom Gminy w pozyskiwaniu środków finansowych na zadania związane z usuwaniem azbestu i wyrobów zawierających azbest.

III. LOKALIZACJA PROGRAMU

Gmina Linia położona jest w południowo-zachodniej części powiatu Wejherowskiego, graniczy na terenie powiatu od północy z gminami Łęczyce i Luzino, od wschodu z gminą Szemud oraz od południa z powiatem Kartuskim i od wschodu z powiatem Lęborskim. W skład Gminy wchodzi 14 miejscowości. Liczba ludności zamieszkująca gminę kształtuje się na poziomie 5.954 mieszkańców. Gmina Linia jest typową gminą rolniczą. W południowej części gminy znajdują się liczne jeziora stwarzające możliwości dla rozwoju turystyki i rekreacji.

Powierzchnia Gminy wynosi 120 km², z czego 51 % stanowią użytki rolne, 36% lasy i grunty leśne, a 13% pozostałe grunty nieużytki.

Gmina położona jest w dorzeczu rzek Łeby , Redy i Łupawy, a na jej terenie znajduje się kilka jezior w nietypowej rynnie polodowcowej, zaś Jeziora Potęgowskie stanowią główny zbiornik wodny tego obszaru. Skupiają one nad swoimi brzegami kilka ośrodków wypoczynkowych, stanowiących znakomitą bazę o charakterze ponadregionalnym. Pozostałe Jeziora to Morzyc, Miłoszewskie, Strzecz, Lewino.

Część gminy znajduje się pod ochroną przyrodniczą w związku ze znajdującym się tu Obszarem Chronionego Krajobrazu Doliny Łeby i Kaszubskim Parkiem Krajobrazowym. Fragment gminy ujęty jest również w projekcie „Natura 2000”.

W gminie funkcjonuje 7 szkół podstawowych (Linia, Strzecz, Miłoszewo, Zakrzewo, Pobłocie, Niepoczolowice, Głodnica i Kętrzyno). W ramach zespołu szkół tj. w miejscowości Linia i Strzecz funkcjonują 2 gimnazja oraz 1 liceum ogólnokształcące.

IV. UCZESTNICZY PROGRAMU

Program usuwania azbestu skierowany jest do wszystkich właścicieli nieruchomości zlokalizowanych na terenie Gminy Linia, ze szczególnym naciskiem na te nieruchomości, których pokrycia dachowe z materiału – płyt azbestowych uległy zniszczeniu na skutek gradobicia, które miało miejsce w dniu 27 maja b.r. Tej grupie osób najbardziej powinno zależeć na jak najszybszym usunięciu i unieszkodliwieniu wyrobów azbestowych ze swojego otoczenia. Przewiduje się, że zainteresowanie programem będzie wzrastać stopniowo z roku na rok, w miarę prowadzenia edukacji w zakresie zagrożeń związanych z eksploatacją azbestu.

Założono, że w programie uczestniczyć będą zarówno te osoby, które program realizują, jak również te, które uczestniczą w programie. Realizatorami programu będą:

- pracownik ochrony środowiska Urzędu Gminy w Lini,
- radni i sołtysi,

Przewidywani uczestnicy programu:

- właściciele nieruchomości,
- przedsiębiorcy,
- jednostki ochotniczych straży pożarnych.

Przewiduje się, że w roku 2008 w programie udział weźmie około 15 właścicieli nieruchomości, szczególnie tych którzy zostali poszkodowani podczas gradobicia z maja 2007 roku. W latach kolejnych realizacji programu liczba ta będzie stopniowo wzrastać. Zależać to będzie od możliwości finansowych mieszkańców w kontekście zastąpienia wymiennego pokrycia dachowego.

V. INFORMACJE O ILOŚCI I STANIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY LINIA

Na podstawie informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania, złożonych przez właścicieli nieruchomości określono szacunkową ilość oraz miejsce występowania takich wyrobów na terenie tutejszej gminy.

Z informacji przekazanych przez właścicieli nieruchomości wynika, iż **na terenie Gminy Linia znajduje się ponad 43 tys. m² wyrobów azbestowych.** Należy mieć na uwadze, że inwentaryzacje prowadzone przez właścicieli nieruchomości są niepełne i nie przedstawiają rzeczywistej sytuacji pod względem ilości występowania wyrobów azbestowych w Gminie Linia.

W roku 2008 planuje się usunąć w pierwszej kolejności około 2,8 tys. m² płyt azbestowych zniszczonych na skutek gradobicia, które miało miejsce dnia 27 maja b.r. W kolejnych latach szacuje się, że corocznie zostanie zdemontowanych, właściwie składowanych oraz zutylizowanych ok. 1.500 m² płyt azbestowych.

Poniżej przedstawiono tabelę określającą ilości wyrobów azbestowych (m² pokryć dachowych) w miejscowościach poszkodowanych podczas gradobicia i przewidzianych do realizacji w pierwszej kolejności w ramach niniejszego projektu.

Lp.	Nazwa sołectwa	Nazwa obiektu	Ilość wyrobów [m ²]
1.	Strzecz	budynek mieszkalny/ budynek gospodarczy	1.779,00
2.	Kobylasz	budynek mieszkalny/ budynek gospodarczy	940,00
3.	Tłuczewo	budynek mieszkalny/ budynek gospodarczy	72,00
Razem			2.791,00

VI. METODY REALIZACJI PROGRAMU

Program jest elastyczny i otwarty. Tworząc koncepcję programu przyjęto następujące założenia:

1. Uczestnikami programu są mieszkańcy Gminy Linia, a w szczególności właściciele nieruchomości pokrytych wyrobami azbestowymi, które uległy zniszczeniu podczas gradobicia,
2. Informacja o programie jest ogólnie dostępna,
3. Uczestnictwo w programie jest płatne w zakresie partycypowania w kosztach zabezpieczenia i unieszkodliwiania wyrobów azbestowych z terenu swojej nieruchomości, ale nieobowiązkowe,
4. Uczestnicy i realizatorzy będą stale informowani o przebiegu programu.

Metody realizacji programu są następujące:

1. Promocja programu:
 - ulotki i plakaty o azbecie, jego szkodliwym działaniu i realizacji programu,
 - informacje o programie azbestowym w lokalnej prasie „KLĚKA” ,
 - informacje zamieszczane na stronie internetowej gminy,
 - informacje zamieszczane na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy,
 - informacje przekazywane na zebraniach wiejskich oraz za pośrednictwem sołtysów

2. Zasady programu:

- odbiór odpadów zawierających azbest będzie następował na pisemny wniosek właściciela nieruchomości (wzór wniosku stanowi załącznik nr 3),
- odbiór odpadów będzie realizowany według kolejności złożonych wniosków i przygotowania odpadów do odbioru,
- przy odbiorze odpadów z nieruchomości sporządzony będzie protokół odbioru (wzór stanowi załącznik nr 4),
- gmina w drodze przetargu wyłoni wykonawcę na odbiór odpadów zawierających azbest.

VII. FINANSOWE ASPEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Usuwanie wyrobów zawierających azbest, szczególnie elementów budowlanych jest kosztowne i wymaga odpowiednich nakładów finansowych. Konieczne jest zatem pozyskiwanie jak największego wsparcia finansowego dla wszystkich inicjatyw związanych z usuwaniem wyrobów i odpadów zawierających azbest.

W programie założono, że usuwanie wyrobów zawierających azbest będzie się odbywać ze wsparciem finansowym gminy i dotyczyć będzie sfinansowania w roku 2008 ok. 10 % kosztów: usunięcia, zabezpieczenia, transportu i unieszkodliwienia wyrobów. Dofinansowanie odbywać się będzie ze środków Gminnego (lub bezpośrednio z budżetu gminy w przypadku braku środków na rachunku funduszu) oraz Powiatowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Przewiduje się coroczne (w przypadku ogłaszania konkursów) aplikowanie gminy o dofinansowanie z funduszy zewnętrznych, m. in. z Powiatowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, co pozwoli na zwiększenie ilości usuwanych płyt azbestowych.

Dla oszacowania prawdopodobnych kosztów przedsięwzięcia przyjęto następujące, jednostkowe koszty wykonania w/w usług:

Średni koszt metra kwadratowego usuwanych i unieszkodliwianych płyt falistych (eternitu) wynosi ok. 25 zł/m² (brutto).

Przy ustalaniu kosztów oparto się na informacjach pochodzących od firm świadczących usługi w zakresie demontażu pokryć dachowych i transportu odpadów azbestowych, działających na terenie powiatu wejherowskiego.

W roku 2008 planuje się usunąć ok. 2.800 m² wyrobów zawierających azbest z tych nieruchomości, których pokrycia dachowe uległy zniszczeniu na skutek gradobicia.

Średni koszt realizacji programu do końca 2008 r. wyniesie ok. **70.000,00 zł**, w tym:

- koszt związany z edukacją społeczeństwa promowany przez, ulotki, plakaty, ogłoszenia i inne – **praca własna** pracowników Ochrony Środowiska Urzędu Gminy Linia,
- koszt związany z usunięciem, zabezpieczeniem, transportem i unieszkodliwieniem wyrobów azbestowych – **70.000,00 zł**.

Zakłada się, że na realizację programu Gmina uzyska w roku 2008 dofinansowanie z funduszy ochrony środowiska w wysokości:

- 80 % - dotacja z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- 10% - dotacja z Powiatowego Funduszu ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- 10% - środki Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska

Realizacja zadania w roku 2008 i w kolejnych latach będzie możliwa po uzyskaniu dofinansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku oraz Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Wejherowie. W przypadku uzyskania kwoty mniejszej od wnioskowanej całkowity koszt realizacji zadania (w tym także wkład własny Gminy Linia) w roku 2008 ulegnie proporcjonalnemu zmniejszeniu. Gmina Linia zamierza przeznaczyć na realizację programu w kolejnych latach realizacji ok. 10-15 tyś. rocznie.

VIII. HARMONOGRAM RZECZOWY REALIZACJI ZADANIA

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji	Koszty
1.	Opracowanie Regulaminu dofinansowania działań związanych z usunięciem, transportem i utylizacją wyrobów zawierających azbest z budynków	2007 rok	praca własna pracowników urzędu bez celowych nakładów finansowych
2.	Promocja oraz działalność edukacyjna skierowana do właścicieli, zarządców i użytkowników budynków	2007 - 2008	praca własna pracowników Urzędu bez celowych nakładów finansowych
3.	Odbiór odpadów zawierających azbest z nieruchomości osób fizycznych	2008-2011	2008 – 70.000 zł 2009-2011 – 112.500zł
4.	Monitoring i ocena realizacji programu	2007- 2011	praca własna pracowników urzędu

IX. REALIZATORZY PROGRAMU

Program realizowany i monitorowany będzie przez pracownika ochrony środowiska Urzędu Gminy w Lini przy współpracy z sołtysami i radnymi. Aktywność osób bezpośrednio odpowiedzialnych za realizację programu będzie mieć wpływ na powodzenie programu.

Koordynatorem programu jest Wiesława Wróblewska – inspektor ds. ochrony środowiska oraz Witold Szmidke – inspektor ds. inwestycji, zamówień publicznych, programów europejskich.

X. PODSUMOWANIE

Z uwagi na szkody powstałe na skutek gradobicia, które miało miejsce w dniu 27 maja 2007 r. (wiele pokryć dachowych z płyt azbestowych na obiektach o różnych funkcjach położonych na terenie gminy Linia uległo zniszczeniu) gmina postanowiła uchwalić *Program usuwania i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest z terenu Gminy Linia*.

Zalegające odpady azbestowe na terenie działek, zanieczyszczone brzegi jezior oraz wywożenie eternitu na drogi, mają negatywny wpływ na malownicze krajobrazy gminy oraz jej charakter i walory turystyczne.

W pierwszej kolejności chcemy pomóc mieszkańcom poszkodowanym, ale ciągłość programu przez kolejne lata, aż do 2032 r. pozwoli nam na podjęcie skutecznych działań mających na celu pomoc właścicielom obiektów w usuwaniu i unieszkodliwianiu azbestu.

Zaproponowana przez Gminę forma dofinansowania dla właścicieli obiektów i urządzeń zawierających azbest, stawia jako warunek pomocy spełnienie wszystkich wymogów formalnych dotyczących informowania o tych wyrobach oraz prowadzenia prac przy usuwaniu azbestu. Upowszechnienie programu będzie skutkowało podnoszeniem świadomości społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń związanych z eksploatacją i usuwaniem azbestu. Przewiduje się, że w następnych latach Gmina będzie otrzymywać coraz więcej zgłoszeń o miejscach występowania azbestu, co przyczyni się do lepszej wiedzy na temat ilości azbestu. Pozwoli to lepiej poznać potrzeby w tym zakresie, precyzyjniej planować środki niezbędne do wydania na ten cel oraz stopniowo wyeliminować wyroby azbestowe z naszego otoczenia, co jest celem programu.

WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH regulujących postępowanie z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest.

I. Ustawy:

- 1. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane** (tj. Dz. U. z 2007 r. Nr 88, poz. 587 zm.).
W przypadku występowania azbestu (art. 30 ust. 7) właściwy organ może nałożyć, w drodze decyzji, obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych objętych obowiązkiem zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1 w/w artykułu, jeśli ich realizacja m.in. może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa ludzi, pogorszenie stanu środowiska bądź pogorszenie warunków zdrowotno-sanitarnych.
- 2. Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest** (tj. Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, z późn. zm.) zakazuje wprowadzania na polski obszar celny azbestu, wyrobów zawierających azbest, produkcji wyrobów zawierających azbest oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi ten surowiec. Zgodnie z ustawą produkcja płyt azbestowo-cementowych została zakończona we wszystkich zakładach do 28 września 1998 r., a z dniem 28 marca 1999 r. nastąpił zakaz obrotu tymi płytami. Do wyjątków należy azbest i wyroby zawierające azbest dopuszczone do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny spośród wyrobów określonych w załączniku nr I do ustawy. Wykaz tych wyrobów określa corocznie Minister właściwy do spraw gospodarki w drodze rozporządzenia. Ustawa reguluje również zagadnienia związane z opieką zdrowotną pracowników, którzy mieli kontakt z azbestem.
- 3. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach** (tekst jednolity z 2007 r. Dz. U. Nr 39 poz. 251 ze zmianami) art. 1 ust. 1 ustawy określa zasady postępowania z odpadami, w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów. Ustawa określa obowiązki wytwórców i posiadaczy odpadów, w tym m.in. odpadów niebezpiecznych, reguluje postępowanie w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania, w tym składowania odpadów, a także wymagania techniczne i organizacyjne dotyczące składowisk odpadów.
- 4. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska** (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.) ustawa określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju. Reguluje m.in. opracowanie programów ochrony środowiska, prowadzenie państwowego monitoringu środowiska, postępowanie w sprawie ocen oddziaływania na środowisko, ochronę powietrza przed zanieczyszczeniem i sposób postępowania z substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenie dla środowiska, ochronę powierzchni ziemi, przeciwdziałania zanieczyszczeniom w tym: konieczność oznaczenia instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest

oraz miejsc, w których on się znajduje, konieczność dokumentowania informacji dotyczącej m.in. występowania azbestu.

- 5. Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw** (Dz. U. Nr 100, poz. 1085, z późn. zm.) reguluje sposób postępowania oraz obowiązki podmiotów określanych ustaw. Art. 54 ustawy odnosi się do odpowiednich zapisów ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. Ustawa udziela delegacji ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, do określenia w drodze rozporządzenia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, ministrem właściwym do spraw transportu oraz ministrem właściwym do spraw środowiska - sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.

II. Rozporządzenia:

- 1. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów** (Dz. U. Nr 112, poz. 1206) zamieszcza rodzaje odpadów zawierających azbest na liście odpadów niebezpiecznych.
- 2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów** (Dz. U. Nr 152, poz. 1736).
- 3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska** (Dz. U. Nr 161, poz. 1335).
- 4. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2002 r. w sprawie sposobu przedkładania Wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska** (Dz. U. Nr 175, poz. 1439).
- 5. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest** (Dz. U. Nr 192, poz. 1876).
- 6. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest** (Dz. U. Nr 71 poz. 649).
- 7. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów** (Dz. U. Nr 216, poz. 1824).

WYKAZ PRZEDSIĘBIORCÓW

którzy uzyskali decyzję Starosty Wejherowskiego zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi

Lp.	Nazwa firmy	Adres
1.	PPU „WAKRO”	Kwidzyn, ul. Słowackiego 16
2.	Przedsiębiorstwo Budowlane „RECON” Sp. z o.o.	Gdańsk, ul. Grzegorza z Sanoka 4
3.	Przedsiębiorstwo Usługowe „COM-BUD”	gm. Wejherowo, Zbychowo 71
4.	Jerzy Bieńkowski	Wejherowo, ul. Łęgowskiego 2
5.	Firma „KLINER”	Rumia, ul. Kochanowskiego 14A
6.	Bogdan Engelbrecht	gm. Linia, Linia, ul. Słoneczna 36
7.	PPHU „MARBUD”	Gdynia, ul. Morska 147
8.	Przedsiębiorstwo Budowlane „TEAM”	Wejherowo, ul. Obr. Poczty Gdańskiej 2
9.	Usługi Blacharsko-Dekarskie „DACHREM”	Wejherowo, ul. Sikorskiego 7
10.	Zakład Blacharsko-Dekarski, Mariusz Rzepa	gm. Linia, Pobłocie 15
11.	PPU „ARTEX”	Gdynia, ul. Wolności 1
12.	Usługi Blacharsko-Dekarskie, Józef Sawicki	Reda, ul. Parkowa 23
13.	„DEVICE” Sp. z o.o.	Gdańsk, ul. Matemblewska 2b
14.	Zakład Robót Ogólnobudowlanych Stanisław Repiński	Kościerzyna, ul. Fałata 10
15.	PREiOB „AKEL”	gm. Choczewo, Zwartowo 23/5
16.	PUT „OLTRANS”	Połchowo, ul. Lipowa 6
17.	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „OLMAR”	Gdańsk, ul. Leśna Góra 8/25
18.	PHU „POLDACH” Jacek i Piotr Supińscy	Starogard Gd., ul. Derdowskiego 14
19.	ZUH „MAXMED”	Rumia, ul. Źródłana 4
20.	Zakład Remontowo-Budowlany „HEMA”	Wejherowo, ul. Odrębna 16
21.	Przedsiębiorstwo Budowlane „BUDFUND”	Gdynia, ul. Architektów 8A
22.	Usługi Budowlane Andrzej Bigus	Kamienica Królewska 88
23.	„PERFEKT” Monika Stolarz	Tczew, Suchostrzygi Dworzec 4

PROTOKÓŁ ODBIORU

(stwierdzenie usunięcia wyrobów zawierających azbest)

1. Wnioskodawca (właściciel nieruchomości):

.....
(imię i nazwisko)

.....
(adres)

2. Miejsce odbioru odpadów zawierających azbest:

..... nr dz.

3. Rodzaj odpadów (płyty faliste/płaskie lub inny odpad zawierający azbest):

.....

4. Ilość usuniętych odpadów (m²):

5. Informacja czy na nieruchomości znajdują się jeszcze wyroby zawierające azbest (jeśli tak podać szacunkowo ilość):

6. Oświadczam, że prace związane z usunięciem wyrobów zawierających azbest zostały wykonane z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych, a teren został prawidłowo oczyszczony z odpadów azbestowych.

.....
(data i podpis właściciela działki)

.....
(data i podpis przedstawiciela wykonawcy)

**WNIOSEK
o odebranie odpadów zawierających azbest**

1. Wnioskodawca (właściciel nieruchomości):

.....
(imię i nazwisko)

.....
(adres, telefon kontaktowy)

2. Miejsce wytworzenia odpadów zawierających azbest:

..... nr dz.

3. Rodzaj odpadów (płyty faliste/płaskie lub inny odpad zawierający azbest):

.....

4. Ilość odpadów (m²):

5. Źródło powstania (określić skąd pochodzi odpad – wymiana pokrycia dachowego/elewacji
budynku) :

6. Oświadczam, że wszystkie dane zawarte we wniosku są zgodne z prawdą.

.....
(data i podpis właściciela działki)

Uwagi:

1. Wniosek należy złożyć w sekretariacie Urzędu Gminy w Lini, ul. Turystyczna 15